

บทคัดย่อภาษาไทย

รหัสโครงการ: RDG59D0008

ชื่อโครงการ การท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ “แม่ของแผ่นดิน มิ่งขวัญชาวไทย” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559

ชื่อนักวิจัย พรณี สวนเพลง, จตุพล ดวงจิตร, ภาวินี รอดประเสริฐ, ณัฐปรีญา โพธิ์พันธุ์, ชุติมา จักรจรัส และศรียา ประเสริฐสุด

โครงการ การท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ “แม่ของแผ่นดิน มิ่งขวัญชาวไทย” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559 **“น้ำพระทัยเปี่ยมล้น..พลิกพัน.. ความยากจนบนวิถีท่องเที่ยวไทย”** ผ่านการวิจัยเชิงลึกที่แสดงถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ได้ทรงงานในโครงการพระราชดำริเพื่อพระราชทานความช่วยเหลือให้กับราษฎรให้สามารถสร้างสร้งงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใกล้จะสูญหายไป ให้กลายเป็นงานศิลปาชีพหรือหัตถกรรมครัวเรือน ที่สามารถสร้างรายได้เลี้ยงตนเอง และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบนวิถีแห่งความพอเพียงให้สามารถก้าวข้ามความยากจนได้อย่างยั่งยืน และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ “แม่ของแผ่นดิน มิ่งขวัญชาวไทย” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ “แม่ของแผ่นดิน มิ่งขวัญชาวไทย” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เน้นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informant) จำนวน 128 คน ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation observation) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยนำผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมาจัดกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวและนำไปสู่การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามรอยพระราชดำริ “แม่ของแผ่นดิน มิ่งขวัญชาวไทย” ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 14 แห่ง พบว่า

1.1) แหล่งท่องเที่ยวกลุ่ม A มีศักยภาพดีมาก (Excellent) มีค่าเฉลี่ย 4.2-5.00 มีอยู่ 4 แห่ง ได้แก่ 1) กลุ่มทอผ้าไหมกลุ่มแรกของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (ศูนย์หัตถกรรมวัดธาตุประสิทธิ์ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม) 2) โครงการ

ส่งเสริมการทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านนาโพธิ์ ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ และ 4) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านยางน้อย อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี

1.2) แหล่งท่องเที่ยวกลุ่ม B มีศักยภาพดี (Good) มีค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 มีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร 2) พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร และ 3) ผ้าไหมมัดหมี่ บ้านดอนข่า อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

1.3) แหล่งท่องเที่ยวกลุ่ม C มีศักยภาพพอใช้ (Fair) มีค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 มีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ 1) พิพิธภัณฑ์บ้านป่าห่ม ป่าไ้ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร 2) หมู่บ้านทอผ้าขิดบ้านกุดแห่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู และ 3) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ (เลี้ยงไหมดาดาหลา) อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

1.4) แหล่งท่องเที่ยวกลุ่ม D ต้องปรับปรุง (Improve) มีค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 มีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพอีสานใต้ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.5) แหล่งท่องเที่ยวกลุ่ม E ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (Urgent to Improve) มีค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 ได้แก่ 1) โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านหนองแคน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร 2) โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ และ 3) โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านนาตาล-นาโปร้ง อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

2. ผลการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวจำนวน 4 เส้น ได้แก่

เส้นทางที่ 1 ภูพาน...พื้นที่ทรงงาน...เพื่อให้ราษฎรก้าวผ่านความยากจน (นครพนม-สกลนคร)

เส้นทางที่ 2 ผ้าไหมมัดหมี่ที่ทรงพื้น...สร้างความยั่งยืนให้ปวงราษฎร (บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี)

เส้นทางที่ 3 จากน้ำพระทัยสู่...ผ้าไหมแพรวา (ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มุกดาหาร)

เส้นทางที่ 4 ผ้าขิดไหม...สานสายใยรักจากพระราชินีถึงราษฎร (อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย)

ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางการท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ ภาพรวมแสดงให้เห็นว่า เส้นทางการท่องเที่ยวแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านชีวิตและภูมิปัญญาและองค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $SD=0.75$) อันดับสอง คือ ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.70$) และอันดับสาม คือ แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวแสดงถึงความผูกพันต่อท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$, $SD=0.77$)

Abstract

Project ID: RDG59D0008
Project name: Tourism in Royal projects Her Majesty Queen Sirikit The Celebrations on the Auspicious Occasion of Her Majesty Queen Sirikit 84th Birthday Anniversary 12th August 2016
Name of researchers: Pannee Suanpang, Jatupon Dongjit, Pawini Rotprasoe, Natpreeya Phopun, Chutima Jakjarus and Sariya Prasertsut,

The tourism in Royal projects Her Majesty Queen Sirikit The Celebrations on the Auspicious Occasion of Her Majesty Queen Sirikit 84th Birthday Anniversary 12th August 2016 *“Overwhelming will..recovers ..poverty on the way of Thailand Tourism”* through in-depth research that presents the remarkable aptitude of Her Majesty Queen Sirikit on her royal initiative projects in order to provide assistance to people in creating local handicrafts from nearly vanished local wisdom. These were then able to become art and craft works, or household handicrafts, that can make money for themselves and to preserve the environment to make people sufficient so they can permanently step over poverty. The specific purposes are 1) to study the potential of tourist sites following the royal initiative project “The Royal Mother, charming gift of Thai people” to celebrate Her Majesty Queen Sirikit of the occasion of her 84th Birthday on August 12th, 2016 in the Northeast and 2) to develop the tourism routes following the royal initiative project “The Royal Mother, charming gift of Thai people” to celebrate Her Majesty Queen Sirikit’s 84th Birthday in the Northeast. The research involved qualitative methods with In-depth interviews with 128 key informants along with participation observations. The research tools consist of in-depth interview forms and forms of potential assessment of tourist sites. The results of the potential assessment of tourist attractions will be grouped which will lead to the development of tourism routes.

The research results are as follows:

1. The results of the potential assessment of 14 tourist attractions following the royal idea “The Royal Mother, charming gift of Thai people” in the Northeast found that

1.1) 4 tourist attractions in Group A have Excellent potential, with an average of 4.21-5.00 are 1) 1st silk weaving group of the Foundation for the Promotion of Supplementary Occupations and Related Technique of Her Majesty Queen Sirikit

of Thailand (Wat That prasit Handicrafts Center, Na Wa district, Nakhon Phanom province), 2) Baan Pone Prae Wa silk weaving promotion project, Kham Muang district, Kalasin province, 3) Baan Na Po Foundation for the Promotion of Supplementary Occupations and Related Technique of Her Majesty Queen Sirikit of Thailand, Na Po district, Buriram province, and 4) Baan Yang Noi Center for Promotion of Supplementary Occupations and Related Technique, Khueang Nai district, Ubon Ratchathani province.

1.2) 3 tourist attractions in Group B possess Good potential, with an average of 3.41-4.20 are 1) Gud Na Kham Center for Promotion of Supplementary Occupations and Related Technique, Charoen Sin district, Sakon Nakhon province, 2) Phu Phan Ratchaniwet Palace, Sakon Nakhon province, and 3) Mudmee silk, Baan Don Kha, Chonnabot district, Khon Kaen province.

1.3) 3 tourist attractions in Group C have a Fair potential, with an average of 2.61-3.40 are 1) Pa Tum Pa Tai museum, Khok Sri Suphan district, Sakon Nakhon province, 2) Khit fabric weaving village, Baan GudHae, Na Klang district, Nong Bua Lam Phu province, and 3) Queen Sirikit Sericulture center (Dalaaseri culture), Phon Phisai district, Nong Khai province.

1.4) 1 tourist attraction in Group D which has to improve, with an average of 1.81-2.60 is 1) Isan Tai Arts and Crafts Center, Muang district, Surin province.

1.5) 3 tourist attractions in Group E which should urgently improve, with averages of 1.00 - 1.80 are 1) Baan Nong Khaen Arts and Crafts Promotion Project, Dong Luang district, Mukdahan province, 2) Baan Huai Thap Than Arts and Crafts Promotion Project, Huai Thap Than district, Si Sa Ket province, and 3) Baan Na Tad-Na Prong, Wang Sam Mo district, Udon thani province.

2. Tourism routes that have been developed are:

Route 1 – Phu Phan ... Work area ... so that the people can get through the poverty (Nakhon Phanom - Sakon Nakhon).

Route 2 - Mudmee silk recovered by Her Majesty Queen Sirikit ... create sustainability for Thai people (Buriram, Surin, Si Sa Ket, Ubon Ratchathani).

Route 3 - From the will of Her Majesty Queen Sirikit ... Praewa silk (Khon Kaen, Kalasin, Mukdahan).

Route 4 - Khit silk fabric ... weaving thread of love from Her Majesty Queen Sirikit to Thai people (Udon thani, Nong Bua Lam Phu, Nong Khai).

The assessment results of the Familiarization Trip for testing the tourism routes found that the uniqueness of life, wisdom, and knowledge with a high average ($\bar{x}=3.92$, $SD=0.75$). Secondly is the ability to inherit wisdom and knowledge continuously with a

high average ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.70$). Third is tourist destinations show local commitment with a high average ($\bar{x}=3.82$, $SD=0.77$)